

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

A HAZAI SZALLODASOK, VENDÉGLŐSÖK, KAVÉSOK, PINCZEREK ÉS KÁVÉHAZI SEGÉDEK ÉRDEKEIT FELKAROLÓ SZAKKÖZLÖNY.

Megjelenik havonként kétszer, minden hé 5-én és 20-án.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 16 kor. | Negyedre . . . 4 kor.
Félévre . . . 8 kor. | Egyes szám ára . 1 „

LAPTULAJDONOS ÉS KIADÓ:

IHÁSZ GYÖRGY
ÖRÖKÖSE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IX., Ferenc-körút 22. Telef.: József 22-81

Kéziratok és előfizetések ide intézendők.

Kiadóhivatali órák: délután 3—5 óráig.

Mozgóképek.

▽ ▽

Kávésok afféjéről

irtak napokon át az összes pesti lapok. Meg kell állapítanunk a mi szaklapunk homlokára írtásban, hogy az ilyen ingyen reklámot köszönjük szépen. De vajjon a lapok-e a hibások? Szó sincs róla. Ha nincs „affér”, nincs miről írni. Tehát nem kell fölösleges afférokot csinálni, uraim. Igazán resteljük, hogy három olyan igazán intelligens kávés amilyen Harsányi Adolf, Mészáros Győző és Bánó Dezső: jogos vagy jogtalan — ezt most nem kutatjuk — haragjuk, felindulásuk kitörését nem tudták épen nagy intelligenciájuk fölényével megfékezni. Az elnöklés és az elnökök bírálgatás objektív nyugodtsága meg kellett volna hogy akadályozza az olyan afférokot, amelyekről oly hangos volt a közel napokban a kávépartársulat! És a fővárosi sajtó milyen pompásan ekhözött hozzá. Komolyan akarjuk hinni, hogy ezek a bajok muló, elcsúszuló bajok s odajutunk hamarosan újra, hogy a kávépartársulat nehéz, szükséges munkáját ilyen szomorú incidensek nem zavarják. Próbáljuk megérteni egymást kölcsönös belátással, uraim.

Száz kávé ellen érkezett panasz

az új kávéházi ármakszimálás két első napján a rendőrségre. A panaszokat leginkább a legrosszabb kávék ellen adták be, akik nem tartották be az új árakat. Szakemberek pontosan megállapították, hogy az új makszimális árak valóban súlyos megpróbáltatást szakasztottak a kávékora. Ez ellen az ipartársulat vezetői a megengedett, hivatalos, törvényes, komoly lépéseket megtették és arra kell törekedni folytonos munkás felvilágosítással, férfias elszántsággal, hogy az illetékes fórumok meg is értsék, hogy igazunk van. De addig másképen kell segíteni magunkon s nem úgy, hogy a makszimális áraknál drágábban szolgáljuk ki vendégeinket. Igen örvendetes, ami különben lermészetes is, hogy — nagyobb kávéaink most is szigorúan alkalmazkodtak az új rendhez, bármilyen áldozatot vállalnak is ezzel magukra. Ez már üzletük és nevük becsületének a kérdése és ez — nagyon helyesen — több mindennél még a mai nehéz viszonyok között is.

NEMES KUN.

Mulató a záróóra után

Irta: Krónikás.

A lapokban kisebb és nagyobb hír formájában (egyik lap jobban szereti a szenzációt, mint a másik) bejárta az országot, hogy záróóra után az erzsébetkörtuti Fördös Gábor-féle vendéglőben nagy mulatót csaptak Lengyel Zoltán országgyűlési képviselő és társai.

A kihágási bíróság s talán majd a büntetőbíróság is letárgyalja az ügyet. Akkor kiderül minden kis apró részlet. Akkor megtudhatja majd mindenki, aki még mindig érdeklődik talán e különös mulatózás iránt, mit mondott hát Csere József közrendőr a vendéglősnek, amiért záróóra után is helyet adott a dáridózó társaságnak, mit mondott Lengyel Zoltán és a többi ur — nem szívesen írjuk ugyan most le az „ur” szót — a kötelességét teljesítő rendőrnek?

Minket ez azonban alig érdekel.

Mi csak azért foglalkozunk az ügyvel, mert egyik szaktársunk került bajba — a maga hibájából. És mint a vendéglősök érdekeivel, dolgaival törődő független szaklapnak kötelességünk, hogy rámutassunk az okulás kedvéért egy két élesen ríktó mozzanatra.

A hír szerint Fördös Gábor azért engedte meg a záróóra után is a mulatózást Lengyel Zoltánéknak, mert a képviselő ur — vállalta a felelősséget.

Ha ez igaz: Fördös Gábor úgy gondolkozhatott, mért tartsam én meg

a rendeleteket, mikor — ime — egyik országos nevű törvényhozó mondja, úgy füttyöljek rá, hisz ő is füttyöl rá. Ha mégis baj lenne: majd tartja a hátát a képviselő ur.

Igen ám, de ha nekem fáj a vakbelem: mást nem fektethetek a műtőasztalra az operációhoz.

Fördös Gábornak is tudni kellett, hogy a jogi, illetve rendőri operáció asztalára se fektethet senkit — még Lengyel Zoltánt se — maga helyett.

Tanuljuk meg már végre-valahára, hogy nem azért adják ki a rendeleteket, hogy azokat kijátszunk, hanem azért, hogy kövessük. Tanuljuk már meg, hogy ha mégis kijátszunk egy-egy rendeletet, akkor magunknak kell ezért a felelősséget vállalni.

Tanuljuk már meg, hogy a rendelet, a törvény, a képviselő uracskáknál is erősebb. S ha ők olyan gyengecskék, hogy ezt nem tudják, legalább mi — egyszerű polgárok — tudjuk ezt jól, nagyon jól, sokkal jobban náluk.

És arról is szól a hír, hogy a vendéglős is, a képviselő ur is ételt és italt kínált a derék magyar rendőrnek, ama becsületes Csere Józsefnek. Csere József azonban külön volt mindkettőjüknél: nem fogadta el a becsületfosztó ajánlatot, hanem szépen, komolyan, kötelessége szerint feljelentette a vendéglőst és a mulatózó társaságot is.

Jól tette.

És jól teszi a bíróság, ha szigorúan elitéli a korcsmárost. Mi mondjuk ezt: vendéglősök.

Lengyel Zoltánról csak annyit

Uradalmi fajborokat szállít és közvetít **Schwarcz Béla**

(Tolna-megye)

borbizományos

Nagydorogh

Papirszalvéta

SALZER J. papirszalvéta gyárában Budapest, IV. ker., Ferenc József-rakpart 15. sz

kávésok és vendéglősök részére (nagy étkező szalvétták) legolcsóbb minőségtől legfinomabbig

mondunk, hogy ő nagyon, nagyon icike, picike emberke szegény. De hát arról nem tehet senki, ha nem született nagyobbka fajta embernek.

Oh, de a három ember között volt egy igazán nagy ember is: Csere József a közrendőr.

Felkiáltva kell kérdeznünk, hogy mért nem az ilyen karakterek a törvényhozók a Lengyel Zoltánok helyett?

A közéletmezés új intézményei

Írta: Kiss István dr.

Már sokszor felhívtuk olvasóink figyelmét a közéletmezési kérdések fontosságára.

Most ujjlag foglalkoznunk kell a kérdéssel, mert néhány nappal ezelőtt jelent meg a Közéletmezési Kormánybiztosságok és a Közéletmezési Bizottságok szervezetéről szóló kormányrendelet, és azzal egyidejűleg Budapest Országos Központi Árvizsgáló Bizottságot és minden törvényhatóság területére pedig Helyi Árvizsgáló Bizottságot létesítettek.

A háboru előtti boldog időben igazán nem gondolt senki a közéletmezés igazgatására és az élelmicikkek többtermelését úgy szólván teljesen elhanyagoltuk.

A háborus rendkívüli viszonyok tanítottak meg bennünket és tanították meg hatóságainkat is arra, hogy e fontos kérdéssel komolyan és behatóan foglalkozzanak.

Ma már mindenki tudja, hogy fontos közérdek az, hogy az elsőrendű cikkek fellett hatóságaink rendelkezzenek és az ő feladatuk az élelmicikkek elosztásáról való gondoskodás és azok árának maximálása.

A közéletmezési kormánybiztosságok és a közéletmezési bizottságok felállításáról szóló

rendeletből kiténik, hogy a közéletmezés körébe eső rendeletek megfelelő végrehajtásának biztosítása érdekében az egész ország területe 12 közéletmezési kormánybiztosságra osztatik be és ezek élére kormánybiztosok kerülnek.

Ezen kormánybiztosok ellenőrzési jogköre kiterjed a beszerzési központok és egyéb háborus gazdasági szervezetek helyi szerveire is. Vagyis ki fog terjedni a vendéglősök ilyen szerveire is, aminek igazán csak örülhetünk, mert ezután remélhetőleg hivatalból intézkednek majd az iránt, hogy a vendéglősök és kávéosok üzemeit ellátó beszerzési csoportok vagy társaságok megfelelő mennyiségű áruhoz jussanak.

Abból a célból pedig, hogy az élelmészeti ügyek intézésével foglalkozó hatóságok működésébe a lakosság széles rétegei betekintést nyerhessenek és így az ügyek helyes intézésére közvetlen befolyást gyakorolhassanak, minden törvényhatóság területére közéletmezési bizottságot alakítanak.

E bizottság feladata vélemény nyilvánítása közéletmezési kérdésekben és a közéletmezés körében kiadott kormányrendeletek és egyéb hatósági rendelkezések végrehajtásának ellenőrzése.

A bizottság elnöke a törvényhatóság első tisztviselője. A bizottság 8 tagból áll, akik közül egyfelől a kereskedelem és ipar, valamint a mezőgazdaság, másfelől a fogyasztók egyenlő számban vannak képviselve.

A bizottság tagjait a Közéletmezési Hivatal vezető miniszter nevezi ki.

A kereskedő és iparos tagok kinevezésénél az illetékes kereskedelmi és iparkamarának, a mezőgazdák kinevezésénél pedig az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek előterjesztését lehetőséghez képest figyelembe kell venni.

A fogyasztókat képviselő tagok között az ipari munkás szervezeteknek egy taggal, oly

helyeken pedig, a hol ipari munkások nagyobb számban laknak, két taggal kell képviselve lenniök.

Mint már fentebb is említettük Országos Központi Árvizsgáló Bizottságot és Helyi Árvizsgáló Bizottságokat is létesítettek.

Az Országos Közéletmezési Hivatalt vezető miniszter a Budapestben működő Országos Központi Árvizsgáló Bizottsághoz elnökké dr. Friedmann Ernő műegyetemi tanárt; szakbizottsági elnökké gróf Andrássy Sándort, gróf Desseffy Emilt, Dreher Jánost, Erdélyi Mórt, dr. Goldberger Leót, br. Kornfeld Mórt, dr. Lányi Mártont, dr. Pfeifer Ignácot, Pirkner Jánost, Ruzsó Illést, Schimanek Emilt, gróf Lomsich Lászlót, Székely Miksát, Szontagh Tamást, Tschögl Henriket és Zsolnay Miklóst; főtákká pedig Bárczy Elek miniszteri s. fogalmazót nevezte ki.

Egyidejűleg kinevezte a központi árvizsgáló bizottság tagjait és a helyi árvizsgáló bizottságok (összesen 89) elnökeit és elnökhelyetteseit is. A bizottság tagjai között a kávéházi és vendéglői ipar köréből Harsányi Adolf, Berger Leó, Weingruber Ignác, Hergás Viktor, Walter Károly, Marenscich Ottó és Hajós Károly kaptak kinevezést.

Röviden ismertettük a legújabb közéletmezési intézményeket és reméljük, hogy azok mielőbb megkezdik működésüket, a melynek nyomán a lakosság megélhetési viszonyainak nehézségei lassankint megszűnnek.

(o) Löwenstein M. utóda Horváth Nándor cs. és kir. udvari szállító, Ferdinánd bolgár király-ut 4. szám. Telefon: 43—31. és József 39—88.

Évtizedek óta az ország legnagyobb szállodáinak, vendéglőseinek és kórházainak állandó szállítója. Fiók-üzlet: IV., Türr István-utca 7. Telefon 11—48.

Főtárgyaláson.

— A „Vendéglősök Lapja» eredeti tárcája.

Írta: Erdős Ferenc.

Izgalomtól kipirulva három csinos lány ült a vádlottak padján; csak néha-néha, egy-egy hangos szóra rezdült fel szempillájuk egy-egy erősebb hang felé. Reszkettek, fáztak, bár erősen fűtött a tárgyaló terem. Egymás mellé szorultak, egymáshoz nem szóltak, de látszott rajtuk, hogy együtt éreznek, együtt gondolkodnak.

A bíró felhívja őket. Egyszerre reszket meg mindhárom; mint az őz, ha a vadász kutya csaholását hallja. Meghökkenetek a vádlottak; szívük dobbanása elállt egy pillanatra, hogy aztán örült száguldással kiállhatatlanul gyors tempóban újból megdobbanjon. Nehéz volt a levegő; nagyon meleg volt; úgy látszott mindegyiknek szorította valami a torkát, egyik sem jelentkezett a hívásra. Csak amikor a nevek — erősebb hangon hangzottak; fojtott, alig hallható, nehezen szűrődött hangon szólt egyik vádlott:

— Itt vagyok!...

— Azzal vannak vádolva, — szólt a bíró

— hogy maguk mind a hárman abban az üzletben, ahol alkalmazva voltak, összejátszottak olyképen, hogy az eladott áru után nem adtak blokot s a pénztárnál befolyt pénzeket pedig nem adták be a pénztárba, hanem osztokodtak. Így főnöküktől 60 koronát jogtalanul elvettek, tehát sikkasztottak. Igaz ez?

Csönd... a lányok lehorgasztott fejjel állnak a bíró előtt. Szinte roskadoznak a vád súlya alatt. Együtt sikkasztottak 60 koronát. Együtt roskadosnak a 60 korona — e tengeri sikkasztott pénz súlya alatt.

A csönd rettenetes, mintha minden szív dobogása megszűnt volna, mintha minden élő élete kialudt volna... A levegő izzott csupán, égette a torkokat...

A bíró tekintete szelidült, végre egész szelíden, szinte atyai jóindulattal — mintha megbánta volna, hogy előbb keményen, a törvény szellemében beszélt — törli meg az irtózatos csöndet:

— Mi vitte magukat — jóra való lányokat arra, hogy a máséhoz nyuljanak? Hát nem tudták, hogy abból baj lehet?

A szelid hang felszabadította szorultságából a három fiatal lány szívét. Feloldódott

a keserűség, a nyomor, a rettenetes nélkülözés súlyos érzése és kövér könyvespekbe olvadt. Keserves zokogás vett erőt rajtuk; ennek ki kellett törtennie; ezt nem lehetett elcsillítani, megállítani.

Ismét hossza csönd. A fel-feltörő zokogáson kívül nincs hang. Jó idő telt így el; a percek észrevétlenül rohantak; a bíró munkája állt... Végre amikor már kisírták magukat a vádlottak, a bíró az elképzelhető legszelidebb emberi hangon kérde tőlük:

— Nem tudnák a 60 koronát együttesen visszafizetni; akkor a panaszos talán visszavonná a feljelentést?

A vádlottak egyike neki bátorodva alig hallható hangon kezd beszélni s elmondja, hogy apja négy év óta katona, már két év óta eltűnt, semmi hírt nem hallanak róla; még kis gyermek s beteges anyja a segélyből s az ő keresményéből tengődnek. Anyja súlyos beteg volt, orvost kellett hívni, erre kellett a pénz; szólt társnőinek, hogy blokkot ne adjanak, így jutott 20 koronához, orvost hívott anyjához s vett gyógyszert; visszafizetné szívesen, de csak 80 koronát keres havonként, ez nagyon kell a családnak...

Az új maximális árak és a kávécsok.

A kávéházi cikkek árát, mint közismertes, a hivatalosan működő ármegállapító bizottság maximálta a kávé ipartársulat kiküldött bizottságának közbenjöttével. Az ármegállapításnál a kávéházakat két kategóriába sorozták és pedig I. és II. rendű megkülönböztetéssel.

Az árak így szólnak:

	I.	II. rendű
Fekete kivé	—60	—50
Tejes kávé	—70	—60
Tea	—60	—50
Rum	—40	—40
Málna	1.20	1.10
Vaj	—80	—80
Vajas kenyér	—80	—80
Tojás drb	—80	—80
Rántotta	2.00	2.00

Ezek az árak nem vetettek számot a kávécsok érdekeivel. Ez árak ellen a kávéházak tulajdonosai íratot adtak be a városhoz.

A beadvány, amely föltétlenül szükségesnek mondja az egész kávéipar érdekében az árak revízióját, ezt mondja:

A kávéházban történő minden egyes fogyasztásra átlagban ötven-hatvan fillér, sőt ennél nagyobb üzemköltség esik, tekintet nélkül az elfogyasztott cikk mennyiségére és minőségére, ami azt jelenti, hogy minden egyes, a kávéházba belépő vendég a kávécsok ötven-hatvan fillérjébe kerül, mielőtt még a vendég valamit fogyasztott volna.

Ezt a körülményt azonban az árbitráló-bizottság alig vette figyelembe, mert különben nem lehetett volna 50—60—70 filléres árakat megállapítani. Míg a kávéházakban fogyasztásra kerülő cikkek nyersanyagának árai sokszor egész 2000 százalékkal emelkedtek, addig ugyane cikkek eladásának ára legfeljebb 300 százalékgig emelkedett, melletti a legfontosabb fogyasztási cikk, a kávé eladásának ára, még a legdrágább

Alig tudta ezt elmondani, egyre zokogott, be sem fejezte mondanivalóját, zokogása ismét erőt vett rajta.

A bíró a panaszozhoz fordult. Ugyan vonja vissza panaszát, látja, hogy szegény ördögök ezek s nem rosszaságból, hanem a nyomortól üzve, meggondolatlanságból tettek, amit tettek.

A kemény panaszos nem vonja vissza panaszát, mert kára van.

Mindenki felzudult. Mindenki megindult. Felforrt a levegő, izzott, sziporkázott minden. Nincs hát segítség?...

Ekkor felállt egy ügyvéd, aki a következő ügy tárgyalására várt. Kivette tárcáját; az asztalra helyezi a 60 koronát a panaszos kárának megtérítésére s kérte őt: hagyja e szerencsétleneket szabadon. A panaszos ezt elfogadta, panaszát visszavonta s ezzel a súlyos ügy megszűnt.

A szerencsétlen lányok pedig tovább nyögtek, huzzák az igát havonta nyomorult nyolcvan koronáért.

Ki ítélkezik ebben?

üzletekben is, legfeljebb 50 százalékkal emelkedett.

A bizottság ármegállapításánál egyáltalán nem vette figyelembe azokat a nehézségeket, amelyekkel az egyes cikkek beszerzése jár. Az árak alapjául, — ott ahol ez meg van állapítva — a hatósági árakat vették, tekintet nélkül arra, hogy a kávécsok hogyan és honnan szerzi be. Sok kávécsok harminc-harminckett koronát, sőt ennél többet is kénytelen adni egy kilogramm vajért, mert a maximált áron csak az kaphat vajat, akinek zsírjegy van, amit a főváros a kávécsok üzemi céljára nem adott. Rum maximált áron egyáltalán nem kapható. A kávécsok rumgyártásra szeszt kértek a pénzügyminisztertől, de négy hónap óta feleletet sem kaptak. A cukor ára aránylag a legkevésbé, csak mintegy 200 százalékkal emelkedett. Ezzel igaz, hogy a Cukorközéppont látja el a kávécsokot, de hogy mily mennyiségben, bizonyítják a Cukorközéppontnál előterjesztett kérések és panaszok. És itt megint a zugkereskedelem az, mely sok kávécsokon segít, hogy mily árakon, arról nem nyilatkozhatnak, de elképzelhető. Fűtőanyagot beszerezni a Székhelytől nem lehet s ismét csak kerülő úton kell hozzájutni — drágán.

Kávécsok közgyűlése.

A »Budapesti kávécsokipartársulat« f. évi február hó 4-dikén Harsányi Adolf elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tartott a Royal szálloda különtermében, a kávécsok árbitráló bizottságának a kávécsok cikkek ára tekintetében hozott határozatai tárgyában. A közgyűlés, amelyen mintegy háromszáz kávécsok vett részt, az elnök részletes beszámolója alapján behatóan foglalkozott az élelmiszerek beszerzése körüli nehézségekkel, a kávécsok összessége nevében tiltakozott az árbitráló bizottság minden hozzáértés nélkül kifejezett, a kávécsok ipar létezését veszélyeztető működése ellen, a cukorkérdés körül pedig oly szenvedélyes és hosszantartó vitában merült ki, hogy a teljes napirendet le sem tárgyalhatta, mert Harsányi Adolf elnök az ellene elhangzott támadások következtében állásáról lemondott, a közgyűlést bezárta és példáját — négy kivétellel — az elnökség és választmány összes tagjai követték.

Harsányi Adolf lemondását bejelentő beszédében kijelentette, hogy mindenkor az ellene elhangzott, konkrét vádakát gondosan elkerülő támadásokkal szemben a maga legszigoribb bíráját: a saját lelkiismeretében tudja és soha másként, mint lelkiismeretesen, becsületesen és tisztességesen nem dolgozott. Látja, hogy egy lelkiismeretlen, személyes hajsza indult meg ellene, és hogy egyesek minden ok és jog nélkül csak arra törekednek, hogy személyét bemocskolják.

Összinté sajnálattal látjuk a kávécsok körében az utóbbi időben felmerült surlódásokat.

Mint a kérdés tárgyilagossá bíráló, megállapítjuk, hogy a mai rendkívüli viszonyok között a kávécsokipartársulatnak érdemeit szerzett elnöke ellen intézett támadások csak hátrányára válhatnak a kávécsok iparéletnek.

Ne felejtse el senki, hogy ma a háború negyedik esztendejében vagyunk és hogy a kávécsok iparra zudult temérdek bajt eddig Harsányi Adolf nagy tudásával és rendkívüli munkásságával hátrította el.

Köztudomású, hogy különösen a cukorügy rendezése körül nagy érdemeit szerzett. Sajnos, hogy a beszerző részvénytársaságot félreértések miatt nem tudta megvalósítani. Pedig feltéte-

nül módot kellett volna keresni arra, hogy a kávécsok szociális érdekében egy beszerzési központ alakítsák. Mindkét részről engedékenyebb, megértőbb utat kellett volna választani és akkor már régen elismultak volna a hullámok.

Reméljük, hogy a szenvedélyes támadások helyett mielőbb a kölcsönös megértés és tisztelt hangja vonul be a kávécsokipartársulat tanácstermébe, mert hisz minden egyes kávécsoknak csak egy feladata lehet a közérdek szolgálatában és pedig az, hogy a kávécsok gazdasági helyzetét minél jobb helyzetbe juttassa.

A „Vendéglősök Beszerző Csoportja Részvénytársaság“ alapszabályai.

I. Cég. Székhely. Tartalom. Tárgy. Hirdetmények.

1. §. A társaság cége: »Vendéglősök Beszerző Csoportja Részvénytársaság«; németül: »Wirtschafts-Gruppe der Gastwirte Aktiengesellschaft«. Székhelye: Budapest. Tartalma: Határozatlan.

2. §. A vállalat tárgya: vendéglősök ipari céljaira olcsó és jóminőségű áruk beszerzése és forgalombahozatala, különösen a hatóságok engedélye és utalása alapján beszerzett áruknak a budapesti vendéglősök közt forgalombahozatala.

3. §. A társaság cégjegyzése akként történik, hogy vagy a) az igazgatóság elnöke és egy igazgatósági tag; vagy b) az igazgatóság elnöke és egy az igazgatóság által határozata által cégjegyzési joggal felruházott társasági tisztviselő; vagy c) három igazgatósági tag; vagy d) két igazgatósági tag és egy az igazgatóság által cégjegyzési joggal felruházott társasági tisztviselő, a társaság bárki által írt vagy nyomtatott, vagy bélyegzővel előnyomott cégéhez sajátkezű aláírásukat együttesen csatolják.

A társaság hirdetményei vagy a »Magyar Vendéglős- és Kávéipar« című lapban, vagy a magyar hivatalos lapban, jelenleg »Budapesti Közönség« teendők közé.

Amennyiben a törvény vagy az alapszabályok nem írják kifejezetten többszöri közzétételét elő, a hirdetmény egyszer teendő közé.

II. Alaptőke. Részvények.

5. §. A társaság alaptőkéje egy millió koronában állapítatik meg, mely 5000 darab egyenként 200 koronára névértékű névre szóló részvényből áll. A névértékre az aláírásnál a névérték 50%-a befizetett. A további 50% befizetési időpontját az igazgatóság határozza meg. A befizetést tárgyzó felhívás hirdetmény útján teendő közé, melyben a részvényeseknek a hirdetés megjelenésétől számított legalább 15 napos határidő adandó a befizetésre. Ha ezen befizetési kötelezettség valamely részvényre vonatkozólag idejekorán nem teljesíthetik, az igazgatóságnak részvényenként való választásához képest joga van: a) a hátralékot és ennek 6%-os késedelmi kamatát akár a részvényaláírótól, akár a részvénykönyvben szereplő későbbi részvényestől akár egyetemlegesen mindkettőtől per útján behajtani; vagy b) a K. T. 170. §-ában előírt eljárás lefolytatása után azon részvényeket, melyekre a fizetés akkor teljesítettik, érvénytelennek nyilvánítani. Az ekként érvénytelennek nyilvánított részvények aláírói, illetve birtokosai elvesztik a részvényaláírásból eredő összes jogait, ugyszintén az eszközölt befizetéseket. Az igazgatóság minden egyes érvénytelenné nyilvánított részvény helyett új részvényt bocsájthat ki, az ekként nyert többet a társaság tartalék-alapjához csatoltatik.

6. §. A részvények, illetve a teljes befizetésig kibocsátandó ideiglenes részvények folyószámkal láttatnak el. A részvényes kívánságára 5 vagy 10 részvény egy okiratba foglalható össze.

A részvényes a részvény letételéhez fizött jogokat a teljes befizetés előtt az ideiglenes részvény letétele mellett gyakorolja. A részvények a társaság pecsétjével ellátva az igazgatóság el-

nőke és egy igazgatósági tag által vagy három igazgatósági tag által irandó alá. A részvények a birtokos nevének és lakhelyének kiállítását követően a társasági részvénykönyvből kivezetetnek be.

7. §. A részvénykötésért szervezési költségre részvényenként 10 korona fizetendő. Az alapítóke felemelése esetében az azon időben részvénybirtokosok részvényeik arányában az alapítóke felemelését elhatározó közgyűlés által megállapított módokat szerint részvényelvével joggal bírnak.

III. Közgyűlés.

8. §. Mindazon jogokat, melyek a részvényeseket a társaság ügyei tekintetében illetik, a részvényesek összessége a közgyűlésen gyakorolja. A közgyűlések Budapesten tartandók meg.

9. §. A rendes közgyűlés az igazgatóság által évente legkésőbb május 1-ig, az első rendes közgyűlés legkésőbb 1919. év május 1-ig tartandó meg.

10. §. Az igazgatóság rendkívüli közgyűlést bármikor hívhat össze, amikor annak szükségét látja. Az igazgatóság köteles rendkívüli közgyűlést összehívni, ha az alapítóke egy tizedrészét képviselő részvényes vagy részvényesek a közgyűlés egybehívását az ok és cél kijelölése és részvényeiknek a társaság pénztáráról való lefektetése mellett követelik. A közgyűlés összehívása határnapját legalább 8 nappal megelőzőleg a társaság hirdetőnyomataira a jelen alapszabályok 4. §-ában előírt bármelyik lapban egyszer közzéteendő. E hirdetőnyomtatásban a közgyűlés megtartásának helye, ideje és a tárgysorozat közzéteendő.

11. §. A közgyűlés hatáskörébe azon tárgyak tartoznak, melyeket a törvény (K. T. 179.) és az alapszabályok odautalnak.

12. §. A közgyűlésen minden részvény egy szavazatra jogosít. A közgyűlésen csak azon részvényes vehet részt, aki a részvénykönyvben legalább 30 nappal a közgyűlés napja előtt nevére írt részvényeit legkésőbb 5 nappal a közgyűlés előtt az összehívó hirdetőnyomtatásban megjelölt letéti helyen a közgyűlés idejére letétbe helyezi. A letétbe helyezett részvényekről névre szóló igazolójegyek adatnak ki, melyek csak a megnevezett személyt, vagy igazolt meghatalmazottját jogosítják a közgyűlésen való részvételre. Meghatalmazott csak igazolt részvényes lehet.

13. §. A közgyűlés csak a közzétett napirendbe felvett tárgyakról hozhat érvényes határozatot. A napirendbe felveendő minden részvényestől eredő indítvány, melyet a részvényes legalább 15 nappal a közgyűlés megtartását megelőzőleg az igazgatóságnak bejelent.

14. §. A közgyűlés határozatképes, ha azon a kibocsátott részvényeknek legalább egy tizedrésze képviselve van. Ha a közgyűlés határozatképtelen, 15 napon belül újabb közgyűlés tartandó, mely a képviselt részvények számára való tekintet nélkül, azonban csakis az első közgyűlés napirendjébe felvett tárgyak felett határozatképes.

15. §. A közgyűlés határozatait egyszerű szöveggel hozza, szavazategyenlőség esetén az elnök dönt. A szavazás — a választásokat kivéve — nyíltan, felkiáltás vagy kézfelemelés, vagy felállítás útján történik. Névszerű szavazás akkor rendelendő el, ha legalább 10 részvényes a szavazás megtörténte előtt azt kívánja. Választásnál — hacsak a választásnak egyhangú közfelkiáltással való megejtése nem határozatik el,

a szavazás titkosan, szavazólapokkal történik. Megválasztottak azok tekintendők, akik arányslag legtöbb szavazatot nyertek.

16. §. A közgyűlésen az igazgatóság elnöke vagy alelnöke, akadályoztatásuk esetén az elnök által kijelölt igazgatósági tag elnököl. Az elnök kijelöli a jegyzőkönyvvezetőt, a jegyzőkönyv-hitelesítőket és a szavazatszedőket. Minden közgyűlésről jegyzőkönyv vezetendő, melybe a jelenlevő részvényesek nevei és az általuk képviselt részvények száma felveendő.

IV. Igazgatóság.

17. §. Az igazgatóság legalább 8, legfeljebb 20 tagból áll. Az igazgatóság a közgyűlés által 2 évre választatik, a pótválasztás alkalmával választott igazgató megbízatása csak az összigazgatóság újabb választásáig terjed. Az első igazgatóságot 2 évre az alapítók nevezik ki. Az igazgatóság tagjainak fele — páratlan szám esetén kisebbik fele — évenként, első évben sorsolás útján kiválik. A kivált igazgatósági tag újból megválasztható. Az igazgatóság saját tagjai sorából elnököt és alelnököt választ.

18. §. Az igazgatóság vezeti a társaság ügyeit. Az igazgatóság határozatképességéhez legalább 5 igazgatósági tagnak jelenléte szükséges. Az igazgatóság jogosítva van társasági tisztviselőket cégvezetői jogosítvánnyal felruházni. Az elnök, valamint a cégvezető a társaság cégét a jelen alapszabályok 3. §-a értelmében jegyzik.

19. §. Az igazgatóság jogosult a társasági ügyek egy részét kebeléből választott végrehajtóbizottságra ruházni és e bizottság tagjainak számát, ugyanzintén hatáskörét megállapítani.

20. §. Az igazgatóság fel van jogosítva, hogy legalább 10, legfeljebb 30 tagból álló választmányt alakítson. A választmány tagjainak kinevezése mindenkor egy évre szól. Az ülések határozatképességéhez legalább 5 tag jelenléte szükséges. A választmány saját tagjai sorából elnököt és alelnököt választ. A választmány az igazgatóság részéről eléje terjesztett ügyekről véleményét, információt ad, esetleg egyes tagjai után is helyszíni kiküldetéseket teljesít.

V. Felügyelő-bizottság.

21. §. A felügyelő-bizottság legalább három és legfeljebb hét tagból áll. A felügyelő-bizottság mindig egy évi tartamra választatik. A felügyelő-bizottság saját kebeléből elnököt választ. A felügyelő-bizottság teendőit a K. T. 195. §. szerint látja el.

VI. Üzletév. Mérleg. Nyereség.

22. §. A társaság üzletéve január 1-én kezdődik és december 31-én végződik. Az első üzletév a társaság megalakulásától 1918. december 31-ig terjedő időközt foglalja magába. Minden üzletév végén a társaság üzleti könyvei lezárandók és a mérleg elkészítendő. A mérleg felállításánál a K. T. 199. §-ának rendelkezései irányadók. A r. t. nyeresége azon liszta jövedelemből áll, mely az összes költségek, leírások, netáni veszteség levonás után fennmarad.

23. §. A mérleg és számadás az igazgatóság által felülvizsgálás céljából a felügyelő-bizottság elé terjesztendő. A felügyelő-bizottság ezen vizsgálat eredményéről szóló jelentést az igazgatóságnak legalább 10 nappal a közgyűlés megtartása előtt átadni köteles. Hitelesítik: ifj. D. Nagy Sándor s. k. jegyzőkönyvvezető, Palkovich A. s. k. elnök, Hajós Károly s. k., Kóvári Jenő s. k. jegyzőkönyvhitelesítők.

24. §. Az alakulás idejében folyó háboru okozta rendkívüli gazdasági időben mindaddig, amíg az árak beszerzéséhez hatósági engedély és utalás szükséges, a társaság nyereszkeskedési cél kizárásával altruista alapon működik. Ezen idő alatt az igazgatóság, végrehajtóbizottság, felügyelő-bizottság, választmány tagjai semminemű fizetésben nem részesülnek, a részvényesek között a mérleg alapján mutatkozó nyereségből legfeljebb a tényleg befizetett alapítóke 6%-ának megfelelő összeg kerül osztalék gyanánt felosztás alá, a társaság a nyereség többi részét vendég-lősipari jótékony célra fordítja. E jótékony célokat az igazgatóság javaslata alapján a közgyűlés állapítja meg. Azon időpontot, ameddig az árak beszerzéséhez hatósági engedély és utalás szükséges, az igazgatóság javaslata alapján a közgyűlés állapítja meg. Az ezen időpontig letelt időszakról külön mérleg és számadás készítenőd. Ezen időpont után: az elnök, alelnök, végrehajtóbizottság tagjai javadalmazását, az üzleti számla terhére az igazgatóság állapítja meg; ugyanzintén az igazgatóság állapítja meg a választmány tagjainak tiszteletdíját; a mérleg szerint mutatkozó tiszta nyereség akként osztatik fel, hogy az igazgatóság javaslata alapján a közgyűlés állapítja meg: a) a tartalékalaphoz csatolandó összeget; b) a részvényesek közt kiosztandó osztalék összeget; c) az igazgatóság, felügyelőbizottság tagjainak tiszteletdíját és jutalékát.

VII. Feloszlás.

25. §. A társaság feloszlik a K. T. értelmében kötelezően előírt esetekben. Amennyiben a feloszlást a közgyűlés mondja ki, a közgyűlés a felszámolás módját megállapítja, a felszámolókat kinevezi. Az 1918. január hó 4-ikén megtartott alakuló közgyűlésen elfogadottat, a közgyűlés megbízásából hitelesítettik: ifj. D. Nagy Sándor s. k. jegyzőkönyvvezető, Palkovich A. s. k. elnök, Hajós Károly s. k., Kóvári Jenő s. k. jegyzőkönyvhitelesítők.

Érdekes hírek.

Bécsben megkezdű a kukoricakenyér forgalombahozatalát. Ertesülésünk szerint a napokban megérkeztek Romániából Bécsbe az első tengeri szállítmányok. Ezt a tengerit, amely jelentékeny mennyiségű, részben máris lisztte dolgozzák fel és kenyérsütésre használják. Bécsben néhány nap óta megjelent az első kukoricakenyér. A kukoricalisztet eddig 30 százalékos arányban keverik a buzasliszthez, de később egész 50 százalékgig emelik.

Ukránia gazdasági jelentősége. Az európai Oroszországnak legfontosabb gabonatermővidéke, amennyiben egész Oroszország termésének egyharmadát Ukrania szállítja. Buzát, árpat és cukorrépat óriás mennyiségben termel. Oroszország cukortermelésének ötödöd része pedig Ukriánából származik. Dohánytermelése is elsőrangú. Forgalmi szempontból is nagyon örvendetesnek tarthatjuk az Ukriánával való békekötést. Az osztrák és a magyar hajóstársaságok a szükséges előkészületeket tudvalevően már megtették és abban az irányban is lépések történtek, hogy a német hajóstársaságokkal való együttműködést biztosíthassák. Ukriánának a mezőgazdasági gépeket, ipari felgyártmányokat a külföldről importálja, de adva van a lehetősége annak, hogy Ukrania az ipari államok között is

Schaumburg Lippe herceg

udvari pincésze a Villányi pezsgógyár és borpince részv.-társ. elsőrendű országszerte bevezetett palack-borai mellett megkezdette kiváló minőségű régi pezsgőkészletének forgalomba hozatalát.

-- Megrendeléseket gyűjtő irodája: Budapest, IV. kerület, Váci u. (Piaristák-palotája) a Magyar Agrár- és Járdekbank R.-t. fiókja. Központi iroda: Budapest, Nádor-u. 16

fontos helyet foglaljon el, mert vasércben és szénben gazdag. Az árucseré fontossága tehát önként adva van. A forgalom lebonyolítását mindenestre meg fogja könnyíteni az, hogy a háboru alatt kiépítették Dél-Oroszország vasuti hálózatát, vagyis egyformán lehetséges lesz az ukrániai gabonának a kettős monarchiába való behozatala és ipari termékünknek Ukrániába való kivitele.

Magyar szállami — Bécsben. Bécs újabban kevesebbet panaszkodik; szállítunk oda, amit csak lehet, sőt többet is, mint amennyit a saját fogyasztásunk nézőpontjából szabad. Ertesüléseink szerint a Közélemező Hivatal ismét öt vagon magyar szállami elszállítására adott engedelmet Bécsbe. Az áru oda már meg is érkezett és az eladással megbízott osztrák bevásárló társaság, az Oezeg 41 koronás áron hozza kilogrammonként forgalomba. Sajnos, a magyar fogyasztás egyelőre nem juthat szállamihoz, mert a rendkívül nagymennyiségben összegyűlt készleteket még nem szabadították föl. Ugy látszik, tartogatják Bécs számára s a bécsi exportot a gyárak is inkább szeretik, mert a mi maximális áraink olcsóbbak, mint Bécsben.

Közélemező kormánybizottságok és bizottságok. A hivatalos lap közli a kormány rendeletét a közélemező kormánybizottságok és közélemező bizottságok felállításáról. A rendelet kimondja, hogy a közélemezés körébe eső kormányrendeletek és más kormányhatósági rendelkezések megfelelő végrehajtásának biztosítása érdekében az országot legfőbb tizenkét közélemező kormánybizottságra osztják be és ezek élére kormánybiztosokat állítanak. A kormánybiztos, akit a miniszterelnök nevez ki, a vármegyei, városi és községi alkalmazottakkal közvetlenül rendelkezik és hozzájuk rendeleteket intézhet. Abból a célból, hogy az élemező ügyek intézésével foglalkozó hatóságok működésébe a lakosság is betekinthesse és az ügyek intézésébe beleszólása legyen, minden városi törvényhatóság területén, szükség esetében másutt is, közélemező bizottság alakítását rendel el a kormány. E bizottság elnöke a törvényhatóság első tisztviselője, tagjainak száma nyolc, akiknek fele a kereskedelem, ipar és mezőgazdaság köréből, másik fele pedig a fogyasztók köréből való.

Londonban egy font hus a heti adag. A Daily Mail jelenti, hogy egy újabb szabályzat értelmében London és környéke lakosainak heti husadagját egy fontban állapították meg. — Egy angol font 45 deka.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévvízű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők. Hőlép, szénsavas- és villamos vízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használatnak, főleg csúszós bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos esetekben s altesti panaszoknál. 200 kényelmes lakosztoba. Szold kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenedj nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld

az igazgatóság.

Apró hírek.

(1) **Signum laudissal másodszor kitüntetett kávé.** Mészáros Győző, a Központi kávéház derék tulajdonosa négy év óta harcol minden fronton, mint főhadnagy. Most másodszor kapta meg Öfelségétől a legmagasabb elismerést, a signum laudist a kardokkal. Szeretettel üdvözljük.

(x) **Pongrácz Lajos,** a szatmári Pannónia fogadósa most ülte meg jó egészségben házassága 25 éves fordulóját. Az ezüstlakodalm után jöjjön — az aranylakodalom.

(+) **Tűz egy serfőzőben.** A polgári serfőző részvénytársaság Kőbányán levő telepén a csirafeltesztőben tűz ütött ki, amelyet a gyári tűzoltóság hamarosan elfojtott. A kár nem jelentékeny.

(...) **Uj tulajdonos — régi vendég.** A Buljovszky-utca 35. sz. alatt a Geiger-féle vendéglőt Csaplár Géza vette meg. Jó erőt, friss egészséget.

(-) **Vaj- és sajtforgalmi bizottság.** A hivatalos lap közli, hogy a Közélemező Hivatal vezető Hminiszter, mint jelentik, a Hadi Termény Rt. rendelkezésére álló mindennemű belföldi és külföldi vaj- és sajtmennyiségeknek az ezek forgalomba hozatalára hivatottak közötti arányos elosztás céljából Vaj- és Sajtforgalmi bizottságot szervezett.

(§) **Grosz Ödön,** az adás-vételi iroda és a budapesti Berlin kávéház tulajdonosa Budapesten megvette a »Palace« nagyfogadó éttermeit és kávéházát Unterreiner Jánossal együtt s azt Grosz és Társa cég alatt nyitották meg.

(*) **A vendéglős gyilkosa.** Hassmann Károly karlarsunkat, kinek a Kerék-utca 25. sz. alatt van a fogadója, a múlt héten konfliktussal akarta meggyilkolni az üzlet vasredőnyének lebocsátásakor egyik vendége. Szerencsére idejében le tudták fogni a rabló szándékkal támadó embert. Szerencsés megszabadulásán együtt örülünk Hassmann kollégánk családjával.

(*) **Konyakgyár Nagyváradon.** A pénzügyminiszter megengedte, hogy a városi szeszűző konyakgyártással is foglalkozzék.

(-) **Hogy halt meg egy kávé felesége?** Ritter Dániel aradi kávésnak súlyos betegen feküdt a felesége. A család már régebb idő óta hijjával volt ugyszólván minden világító anyagnak, többször nem volt napokon át sem gyertyájuk, sem petróleumuk. Mikor az asszony állapota válságosra fordult, Ritter elment a városi közélemezési hivatalhoz és ott petróleumot kért halálos beteg felesége számára. A hivatal orvosi bizonyítványt kívánt Rittertől. Ritter hozott is bizonyítványt dr. Löwinger Miksa kórházi főorvostól, aki a beteget kezelte. A hivatal a bizonyítványt nem fogadta el, mert a főorvos nem tette rá hivatalos bélyegzőjét. Ritter gyufaszálakat gyújtogatott egész éjjel haldokló felesége ágya mellett, aki hajnalban meg is halt. Pislogó gyufaszálak világításában imádkoztak is a halott mellett.

(?) **Megint drágítani akarják a tejet.** Az Országos Közélemező Hivatalnak az a szándéka, hogy a tej budapesti maximális árát literenként hatvan-hetven fillérrel fölemeli, mert azt hiszi, hogy ezzel a drágítással fokozni fogja a Budapestre való tejfölszallítást. A tejet ebben a hitben drágították a háboru alatt négyszer is, de a fölszallítási növekedése alig állt arányban a drágítással.

MI AZ ÚJSÁG?

Ötven millió idegenforgalmi célra. A Fővárosi Hirlap jelenti, hogy a Menetjegyhivatal, amely a Magyar Bank tulajdona, új szerződést kötött az államvasutal s e szerződés értelmében arra kötelezte magát, hogy ötvenmillió koronát fektet be idegenforgalmi célok érdekében. A Magyar Bank idegenforgalmi akciója három részből áll: villamos üzemre kiépíti és a város belső részéig meghosszabbítja a svábhegyi fogaskerekű vasutat. Budapesten a szükségnek megfelelő időben és mennyiségben szállókat épít s a vidék forgalmasabb városaiiban is épít szállókat. A fogaskerekű vasut szerződése 1926-ban jár le; a vasut akkor átmenne a főváros birtokába, illetve ekkor a fővárosnak kellene a saját költségén villamos üzemre átalakítani a vasutat. Most arról van szó, hogy a főváros meghosszabbítja a fogaskerekű vasut koncesszióját, aminek ellenében a Magyar Bank nagyarányú beruházásokra kötelezi magát. A tárgyalásokat úgy az államvasutal, mint a fővárossal Márkus Jenő dr. volt fővárosi tanácsos, a Magyar Bank új igazgatója folytatja.

Zöldélemező országos részvénytársasága. A legújabb alakulás a közélemezés szolgálatában az a vállalat, amely a magyar főzelék-, gyümölcs- és zöldségtermelők és kereskedők országos részvénytársasága címmel megalakult. A részvénytársaság elnöke, Molnár Viktor nyugalmazott államtitkár elnöklésével alakult meg a régi képviselőház termében. A kormány az ország zöldség-, főzelék- és gyümölcsforgalmának szabályozása és ellenőrzése céljából föllállította a Zöldségközpontot, amely azonban a termelők és kereskedők egyező fölfogása szerint nehézkesnek bizonyult és a szakértelmet teljesen nélkülöző rendszere folytán nem tudott a mai napig a fogyasztó közönség érdekében hathatós és eredményes tevékenységet kifejteni. Az egész ország hangos a panasztól, hogy zöldségben, gyümölcsben és főzelékben hiányt szenved és a meglévő anyag is romlott, vagy fagyott állapotban kerül közfogyasztásra. A Zöldségközpont újabban úgy kívánt a bajokon segíteni, hogy az évtizedek óta fönnálló legitim kereskedelmet teljesen kizárva, kormányhozjárulással magához akarta ragadni az ország egész gyümölcs-, főzelék- és zöldségforgalmát. A Zöldségközpont ez a terve tömörítésre készítette a főváros és az ország összes számozott szakmabeli kereskedőjét és termelőjét és ezeknek most már folyamatba tett együttes akciója saját anyagi és erkölcsi érdekeiknek megvédése mellett főképpen és elsősorban azt célozta, hogy a fogyasztó közönséget végre sürgősen és minden ácsorgás, valamint az árdrágító láncereskedelem kizárásával a hatóság által megállapított áron jó minőségű, egészséges főzelékfélékkel, gyümölcseivel és zöldséggel lássák el. Ezért alakult meg az országos részvénytársaság, amelynek 4 millió korona alaptőkéjét 341 termelő és kereskedő jegyezte, közte az Agrícola mezőgazdasági és eladási szövetkezet is, amely egymaga körülbelül 30.000 termelőt képvisel. A részvénytársaság elnöke, mint mondottuk, Molnár Viktor nyugalmazott államtitkár és igazgatósága csupa szakértelmű. Az új vállalat rövidesen meg is kezd működni. Csak aztán kapjon zöldséget a vendéglős is!

A vendégnek semmi sem drága AMI JÓ

A 200 év óta fennálló

„MAGYAR KIRÁLY” gyógyszer-tár

készít-
ményei:

1/2 kávéskanál szükséges egy csésze teához. 1/2 kávéskanál szükséges egy csésze vízhez.
„Kormin” citromzamat. Ára 30 K kg.-ként. „Teafix” teazamat. Ára 35 korona kg.-ként.

Rum vagy citromzettel.

„KORMIN”-VÁLLALAT, Budapest, VII. ker., Károly király-ut 17. szám.

Telefon: 166-05.

Tessék egy próbarendelést feladni.

Telefon: 166-05.

Az Agrárbank bor-refrakciója. A Magyar Agrár- és Járadékbank nemrég megszerezte a Villányi pezsgőboryár részvényfőbbségét. Az intézetnek most sikerült a kereskedelmi miniszternél kieszközölnie, hogy a részvénytársaság borszállítmányaira nézve jelentékeny vasúti tarifakedvezményeket kapjon. Csak aztán a vendéglősök és így a vendégek, a fogyasztók is jobban jussanak a borhoz.

A tarhonya ára. Arról közöl rendeletet a hivatalos lap, hogy a Haditermék a főzölisztből készült tarhonyáért métermázsánként 120 koronát, a főzölisztből készült közönséges kocka és rövid metélt tésztaért 130 koronát követelhet. Vagyis, mint annyi más cikk, ez is alaposan megrágná. Egyéb lisztfajtákból készült tésztaemlék árát a közlelmező miniszter. esetéről esetre állapítja meg. Ha a tarhonya vagy száraz tészta árusítása kicsinyben való forgalomban történik, az eladó csak olyan árat számíthat, amely legföljebb 15 százalékkal haladja meg a maximális árat. A vámkülföldről származó tarhonyára és tésztaára nem vonatkozik ez a rendelkezés.

Kávésók az ármegeállapításról. A kávéipari terület értekezletén kimondotta, hogy tekintettel a polgármester ígéretére, amely szerint a sérelmesnek tartott kávéházi ármegeállapítást revideálják, az új rendelkezéseket törvénytisztelettel vezéreltetve, végre fogja hajtani. Amidőn az iparügyi terület erre összes tagjait figyelemzeti, egyben közli, hogy vaját és tojást a hatóság által megállapított áron és a hatóság által rendelkezésre bocsátott mennyiségben kiszolgáltatni kötelesek. Egyöntetű eljárás céljából az értekezlet abban állapodott meg, hogy a tea adagját minden kávéházban egyformán csészékben már elkészítve fogják kiszolgáltatni. Nagyon okos intézkedés.

A kávécsók a fővárostól kérték cukrot. A kávécsók küldöttsége kereste föl a napokban Bódy Tivadar dr. alpolgármestert, akit arra kértek, hogy a főváros adjon kölcsön a kávécsókak három-négy vagyon cukrot addig, amíg a cukorközpontról kaphatnak, mert különben nem tudják a vendégeiket kiszolgáltatni. A kávécsók arra hivatkoztak, hogy a közpénztálynál sok tagja kávévet vécsoznak, a kávé tehát nem luxus, amelyre nincs szükség. Az alpolgármester szívesen fogadta a küldöttséget s megígérte, hogy egy-két napon belül megkapják a cukrot. A küldöttség ezután Márker Aladár tanácsost, a közlelmező-ügyosztály vezetőjét kereste föl, aki szintén jóindulattal fogadta a kérelmet. Itt említjük meg, hogy a cukorközpontról, hír szerint, nem akar többé a kávéházaknak cukrot adni, ami azt jelentené, hogy mindenki magával kellene vinnie a cukrot, ha kávévet vagy teát akar inni. Nem tekintve azt, hogy ezidőszereint a nőtlen ember nem is kap cukorjegyet, minden kávéházlátogatóra kellemetlen volna ez a helyzet, mert amellet, hogy még a cukrot is magával kellene hordoznia, rendes, amugyis alaposan redukált adagját fogyasztaná a kávéházban is. Ha már takarékoskodni akarnak a kávéházi cukorral, engedjék meg, hogy délután három óra után is lehessen hadikávévet kiszolgáltatni: abban annyi cukor van, hogy alig kell hozzá egy kocka, míg ma a teához aránytalanul többet fogyasztanak el. Ennek a tilalomnak amugy sincs semmi értelme s föltétlenül takarékoskodnának a cukorral, ha megszüntetnék.

Küldöttségek a vigalmi adó ügyében. A tanács tudvalevően megengedte, hogy az egyes vállalatok általánosan fizessék a vigalmi adót, ha erre vonatkozóan kérelmet intéznek a tanácshoz. A pénzügyi osztály most elhatározta,

hogy az átalányt csak ez évi június végéig állapítja meg, részben azért, mert ez a néhány hónap a mulatóhelyekre nézve igen kedvező idő, részben pedig azért, mert új adóról van szó s tapasztalatokat kíván szerezni. A mulatóhelyek, színházak, oréfumok és kabarék tulajdonosai természetesen jobban szeretnék, ha a kivétel az egész naptári évre történnék, de a pénzügyi osztály egyelőre azon az állásponton van, hogy a jövőben csakis évadról-évadra állapítja meg az átalányösszeget. A színházak, mulatóhelyek, Gkabarék és oréfumok tulajdonosai Faludi Gábor vezetésével Bárczy polgármesternél jártak, akit arra kértek, hogy a főváros az adókivételnél méltányosan járjon el velük. A polgármester kijelentette, hogy a kérdéssel csak főbb vonásaiban foglalkozott, de a főváros, amennyire csak pénzügyi érdekei megengedik, méltányos lesz. Ugyancsak a vigalmi adó kivételére ügyében kereste föl a kávécsók küldöttsége Weingruber Ignác vezetésével Stankovits Szilárd tanácsost, a pénzügyi osztály vezetőjét s arra kérte, hogy a kártya, sajk és biliárd megadóztatásánál méltányosan bánják velük, amit a tanácsos meg is ígért.

A szállodák és a kávéházak. A kávéházi árpolitika rendeletében foglaltak tárgyában ipartársulatunk a következő beadványt intézte a bizottság elnökéhez: »Budapest, 1918 február 12. Nagybiráló bizottság legutóbb kibocsátott ármegeálláságos Hoffmann M. Mihály urnak, kir. tanácsos, Budapest székesfőváros kávéházi árbitráló bizottság elnöke Budapest. Nagyságos elnök Ur! Budapest székesfőváros kávéházi árbitráló bizottságának f. évi február hó 7-én kelt és a kávéházi cikkek ára tárgyában közzétett hirdetménye ipartársulatunk szállodástagjai körében nagy feltűnést és érthető izgalmat keltett, amennyiben a szállodákra vonatkozólag ugyanazon árakat állapítja meg, mint a kávéházak részére. E rendelkezést szállodásaink, eltekintve attól, hogy az árjegyzékben felsorolt cikkeket az árbitráló bizottság által megállapított áron kiszolgáltatni nem képesek, üzemeik szempontjából annál is inkább sérelmesnek tartják, mivel a reggelik stb. felszolgálása a szállodák szobáiban jelentékenyebb több munkaerőbe és költségbe kerül, mint a nyílt kávéházi üzemekben, és a nagyfokú áruhiány, az árak beszerzésével együttjáró nehézségek nem az árak leszállítását, hanem azok emelését tenné indokolttá. Mindezek dacára nem kívánunk szállodásaink részére kivételes elbánást, és csak arra kérjük Nagyságot, méltóztatassék intézkedni, hogy szállodásaink, kik jelentékenyebb nagyobb üzemi költségekkel dolgoznak, mint egyéb szakmabeli üzemeink, finomabb és drágább árucikkeket használnak stb., a kávéházi cikkeknek a szállodák szobáiban történő felszolgálása esetén a háborús viszonyok folytán kialakult és ma felszámított árakat számíthassák fel, és ne legyenek kötelesek a fent idézett hirdetményben megállapított árak betartására. Minthogy egy ily irányú rendelkezés az árbitráló bizottság célját: a szegényebb néposztály érdekeinek védelmét nem érinti, kérelmünk teljesítését annyival is inkább tisztelettel kérjük, mivel — tudomásunk szerint — egyes szállodásainkban megvan a hajlandóság arra is, hogy a reájuk nehezedő kényszerhelyzetben a szobákban a kávé, tea stb. kávéházi italok kiszolgáltatását telejten beszüntessék. Kiváló tisztelettel Palkovics Ede s. k. elnök, F. Kiss Lajos s. k. titkár.»

A lakásinség Bécsben. Bécs város lakossága rendes viszonyok között évenként 30.000 fölvel

gyarapodik; a háboru alatt e szám jelentékenyen megnőtt a harcterek közelébe kerülő községek és városok menekülteivel, míg ez idő alatti egyetlen egy bérházat sem építettek, ellenben sok lakás irodai célokra vétetett igénybe. Az építőanyag hiánya és a még meglévő építőanyagok drágasága folytán e város sem épít. Bécs város községtanácsa azonban nemrégiben a kormányhoz felterjesztést intézett, amelyben arra kéri, hogy lakásoknak irodai s az üzleti célokra való átalakítását csak nyomos okokból engedje meg és kislakásoknak nagyobb lakássá való egyesítését csak akkor engedje, ha a lakáshivatal ahhoz hozzájárult. Azonfelül kéri a községtanács a még Bécsben lakó menekültek mielőbbi hazaszállítását. Münchenben a lakásinség rendkívüli intézkedésekre készítette a várost. Az üres lakások száma ott 0,4 százalékra apadt és csaknem naponta jelentkeznek nők gyermekeikkel a városházán, akik nem tudnak lakást kapni. A város most úgy akar segíteni a bajon, hogy üres boltokat, műhelyeket és más olyan helyiségeket bérel, amelyek e hajléktalan családok elhelyezésére alkalmasak.

Jó ezt tudni.

- 1. Mikor fizetendő a jövedelmi és vagyonadó?** A jövedelem és vagyonadó kivétel nélkül négy egyenlő részben és pedig minden évnegyed első napján, tehát: január, április, július és október elsőjén esedékes. Ha azonban a jövedelmi adó most első részben lett teherre kivétel, úgy az esedékesség az adókövetés időpontját követő naptári évnegyed első napjától számítható. Tehát ha januárban kézbesítik az adóvet, úgy csak április 1-én köteles elsőszében fizetni. Természetesen késedelmi kamat az elmúlt időre nem számítható. A jövedelmi adó az adóhivatalnál fizetendő. Ugyanez áll a vagyonadóra, mely a jövedelmi adóval együtt iratlik elő.
- 2. Mikor célszerűbb a bort először fejteni?** Általában az a szabály, hogy az ujbort, mihelyt letisztult, azonnal le kell, még pedig kellően kézzel hordóba ejteni. Savanyu boroknál a fejtést ajánrú végéig is elhalasztjuk, mert az esetben az élesztő sejtek savpusztító hatást fejtenek ki, sőt néha a minőséget javító vegyületek is keletkezhetnek a borban.
- 3. Kik kötelesek boradót fizetni?** Miután a kincstár a községnak tekintélyes összegű beszedési jutalmat biztosít, anyagilag is előnyös a községi megváltás. De erkölcsi szempontból is igen célszerű a községi kezelés, mivel az adózó polgárok is sokkal szívesebben közlekednek saját hatósági embereivel, mint idegen bérlőkkel, kik szemé előtt minden esetben a beszedési jog minél gazdaságosabb, jövedelmezőbb kihasználása lebeg. Míg a községi polgáiraival mindig engedékenyebb lehet. Boritaladó alá tartozik bor, bormust, szőlőcefre és gyümölcsbor. Fizetésre kötelezettek pedig minden kereskedő, ki a borkereskedést nagyban üzi, mindazok, kik bort 50 liternél kisebb mértékben mérnek, minden szőlősgazda és magánosok, kik saját szükségletükre vagy eladás céljából szánt, szőlőcefrét, mustot vagy bort a beszedési körbe hoznak.
- 4. Cukorkészítés otthon.** Frey Lajos vegyész szerint a cukorkészítés aránylag könnyű módon, a magánháztartásokban is eszközölhető. Ha azok, akiknek egy kis földjük, vagy kertjük van, ráadják magukat arra, hogy a cukrot házilag

HERCEG WINDISCH-GRAETZ LAJOS

pincészetel Tokaj — Sárospatak — Budafok

Tokaji Bortermelő Társasága R.-T. Tokaj

Legkiválóbb fajborok hordókban és eredeti töltésű palackokban. - Központi irodák: Budapest, IV. kerület, Váci-utca 27-33. (A Piaristák palotájában)

állítsák elő, a mindinkább emelkedő cukornomoruság véget fog érni s a falusiak is megédesíthetik ételüket. Ha most már tekintetbe vesszük, hogy az ország nagy cukorgyárai még a háboru után sem lesznek abban a helyzetben, hogy a folyton növekvő szükségletet kielégítsék, bizonyára nem fog ártani, ha azok, akiknek alkalmuk nyílhatik arra, hogy cukorrépat termeszthetnek, vagy ilyen répat beszerezhetnek, ráadják magukat arra, hogy Frey ur tanácsát megfogadják és magukat nyerscukorral, helyesebben szólván cukor-sziruppal ellássák. Ami a készítés módját illeti, az a következő: A cukor-szükségletnek megfelelő földterületet lehetőleg jól megtrágyazzák, tizenkét centiméter mélyen föl-szántásuk vagy fölássák s abba répamagot vessenek. Ősszel, vagyis október folyamán, amikor a répában a cukorképződés befejeződik, a répat a földből ki kell szedni, levágva egészen zöld végéig. Mielőtt fölhasználnák, su o'lokefével tökéletesen tisztára kell mosni. Az ily módon megisztított répat tőkggalun, vagy közönséges konyharszelőn megreszeljük és a megreszelt részre annyi forróvizet öntünk, hogy az éppen befődjé. Félórás keverés után a cukor kilugozódik, amikor is ritka szűrőfazékon jól keresztül nyomjuk, ami által az ügynevezett cukorlét megkapjuk. Ezt a levét valamelyes konyhaedényben tetszés szerinti sűrűségű szirupra befőzzük, vagy finomra tölt csontszézen át-szűrjük. Az ily módon nyert cukrot éveken át el lehet tartani és az az anyag teljesen megfelel a most forgalomban levő nyerscukornak. Főzésre, sütésre elsőrendű, de alkalmas a kávé és a tea édesítésére is, amint hogy befőzöttéket is lehet vele készíteni. Száz kiló répából körülbelül huszonöt kiló szirupot főzhetünk. Harminc négyzögöl föld pedig megterem száz kilót. Végül jegyzi meg a recept ajánlója, hogy a föl nem használt hulladék mint takarmány értékesíthető, de besavanygítva étkezésre is alkalmas. Ha ez a módszer csakugyan megfelelő, amint hogy az, az esetben azok, akik hasznát veszik, bőven elláthatják magukat kocka-, vagy süveg-cukrot helyettesítő sziruppal és minden cukornomoruságtól mentesek lesznek.

Főszerkesztő: GYÖKÖSSY ENDRE dr.

Pályázat vendéglőre.

Léva r. tanácsu városban, a ref. egyház tulajdonát képező Kálvin-Udvar bérházban (2 emeletes) lévő vendéglőre a szerződés a közeljövőben lejárván, pályázatot hirdetünk 5-10 esztendősi bérleti időre. A helyiség 1918. aug. hó 1-én átvehető, esetleg előbb is, egyezés szerint. A vendéglő áll: egy nagy és kisebb étteremből, 2 kisebb kocsma-helyiségből, konyhából, vendéglő alatti elterülő legalább is 8-900 hektó bort magába fogadó pincéből, külön zöldségpince, fűskamra, padlásraktár, 2 szoba, konyha, kamra helyiségből, ami lakásul szolgál. A város kellős közepén, a legforgalmasabb helyen, kétemeletes bérházban, teljes új, modern épületben, vízvezetékekkel és villanyvilágítással ellátva. Igen alkalmas arra, hogy az egész épület szállodának átalakíttassék, földszinten kávéházzal, mintegy 40 emeleti szállodai helyiséget lehetne benne berendezni. 1919. nov. 1-én lejárnak a bérletésszerződések, ez alkalmából a ref. egyház mint tulajdonos, készséggel belemenne a mai vendéglőnek szállodával és kávéházzal való kibővítésébe. Ma a pályázat csak a fenti vendéglőre szól. Mai betéti összeg évenként 6000 korona, melynél esetlegesen a helyiség nem adatik ki. Pályázni óhajtok 500 korona bántpénzzel ellátott pályázatokat 1918. március hó 1-ig nyújtásuk be a ref. lelkész hivatalba, hol a pályázat feltételei is megtekinthetők. Az a pályázó, kinek pályázatát az egyház előjárásága elfogadta, de szerződés megkötése előtt visszalép, bántpénzét elvesztette.

Ref. egyház Előjárásága.

KOMLÓS-FÉLE

Paprika és Örlött Fűszeráru nagykereskedés

Budapest, VIII.,

József-u. 35-37.

Telefon: Jozsef 61-12.

ÓRIÁSI MEGTAKARITÁS

Az árak ab raktár Budapest értendők, postacsomagok 200 kronán felül és vasuti küldemények számla ellenében előre fizetendők.

„TEEMITRUM“

Tea rummal

kitünően bevált teapótlószer

A „TEEMITRUM“ elsőrendű fontossága tömegélemezésnél. A „TEEMITRUM“ jószág, zamat tekintetében teljesen pótolja a legjobb teát és rumot. A „TEEMITRUM“ egy csésze forró vízben egy kávéskanálnyit töltve a legizletesebb teát szolgáltatja.

1 kgr. üvegben per üveg K 70.—

1/2 „ „ „ „ „ 35.—

1 üveg circa 1000 csésze teát ad.

Teemitrum össze nem teveszthető más értéktelen gyártmányokkal.

Tisztelt szaktársaim becses figyelmébe ajánlom az általam feltalált

gyors-szűrőmet s egyszersmind fejítő-tölcséremet

mindenféle italok szűrésére. A készülék ára 17 korona. — A postai kezelés egyszerűsítése végett kérem a rendeléseknél az összegnek címemre való előzetes beküldését. — Kartársi tisztelettel!

Vermes Dávid

vendéglős — Káránsebes

Fővárosi Sörfőző R.-T.

Kőbányán

már az első évben

248.000 hl. sört

gyártott, ez bizonyítja legfényesebben söreink kitünő minőségét.

Pestmegye dús gazdag községeiben a legforgalmasabb

VENDÉGLŐ,

szállásosobákkal, kaszinó és ipartestületi bérlettel, szép termekkel, lakással és két üzlethelyiséggel (villanyvilágítás) és gyönyörű udvarba épített mozival szabadkézből eladó. Jelentkezéseket „Vért“ jelleg alatt a lapkiadóhivatal továbbítja. :- :- :-

Bor 150 hektoliter, budapestre kocsi-val is beszállítható. Részletekben is eladatik. Olgyei Molnár Pál gazdaságában Gyón állomás mellett.

5 529.
1918. II/2. szám.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. ménesbirtok tulajdonát képező „vasuti vendéglő“ épületének 1918. évi május hó 1-től számítandó egymást követő 3 (három) évi időtartamra leendő bérbeadása céljából folyó évi február hó 26-án délelőtt 11 órakor a mezőhegyesi ménesbirtok igazgatóságának hivatalos helyiségében zárt irasbeli ajánlatok alapján versenytárgyalás fog tartatni.

Bérbevenni szándékozók felhívának, hogy egy koronás bélyeggel és az ajánlandó bérösszeg 10 %-át tevő bántpénzzel ellátott ajánlatukat a jelzett határidőig a ménesbirtok igazgatóságához, a boritékon „Ajánlat vendéglő bérletre“ felírással annyival inkább nyujtsák be, mivel később érkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. A m. kir. földmívelésügyi ministerium fenntartja magának, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választ-hasson, tekintet nélkül a beigért bérösszegre. A versenytárgyalásra vonatkozó részletes feltételek, a ménesbirtok igazgatóságánál megtekinthetők vagy kívánatra megküldetnek.

Budapest, 1918. január hó 30-án.

M. kir. földmívelésügyi
Minister.

világszerte utánozzák

Szent István dupla malátás
utófermentellen

Gyártja a

Kőbányai Polgári Serfőző R.-T.
Budapest—Kőbánya.

KÖLCSÖN

bármilyen összegben, esetleg kezes nélkül is.

Részlet-fizetések megegyezés szerint. Vagy hadikötvényeket és azokra kölcsönöket ad előleges díjazás nélkül, valamint jelzálog-kölcsönöket is ad. Ajánlatok a válasz postabélyeggel együtt a következő címre küldendők:

PERKÓ FRITZ, Wien, XIX, Obkirchergasse!

Ajánlunk azonnali szállításra:

Cognac „Vieux Fagon“ 7/10 palack ...	K 24.—
„Vieux Fagon“ 05/100 „ ...	„ 12.—
Világosi „Marty“ 7/10 „ ...	„ 28.—
Valódi „Megylikőr“, Likőrök, Rumatol stb. stb.	
Tea, valódi Suchong, Császárkverék és „Park Club“ csomagokban.	
Cacao (Ila) minőség, csak szabadon...	„ 80.—
Bors, őrlött-vegyített, igen zamatos és erős	„ 78.—
Kömény, levantei	„ 48.—
Kénlap I. áru 20/24 szelet csomagja	„ 12.—
Rizskeményitőpótló kilója	„ 12.—
Fehérgyantapótló karton 100 levél	„ 32.—
Fehérgyantapótló kilója	„ 3.—

SCHWARZ és TAUBER
gyarmatáru nagykereskedők NAGYKANIZSA.

1 kg. jó minőségű urigomba

Kor. 34.—

Kapható:

ENGEL MIKSA cégnél **LOSONCZ.**

Mielőtt
szükségletét
valódi hegyi
málna
szörpben
fedezné, kérjen
mintázott ajánlatot
STEINER
ÉS LÖWY
első besztercebányai
hidraulikus gyümölcs-
sajtoló és szörpgyártól
Besztercebányán

LITTKÉ L.

pezsgőboryár-telepe PÉCS.

Főraktár: Budapest, IV., Szép-utca 3.

Frígyes főherczeg
ő császári és kirá-
lyi fensége, Salva-
tor Lipót ő cs. és
kir. fensége és
„Nemzetközi Háló-
kocsi“ és „Európai
Express Vonat-tár-
saság“ szállítója.

PEZSGŐFAJOK:

„SPORT GRAND
VIN SEC“, „CA-
SINO EXTRA SEC“
„FORENLAND“
(savanykás) „BRI-
TANIA EXTRA
DRY“ (cukor nélk.)

Eladó gyógyfürdő.

Felsőmagyarországi gyógyfürdő igen szép fekvéssel, gyógyvíz forrásokkal, 100 teljesen berendezett szobával, vendéglő étterem, hideg vizgyógyintezettel, 10 holdas parkkal; ingó és ingatlan berendezéssel 400.000 kor., azaz négy-százszezer koronáért üzemképes állapotban eladó. Érdeklődni „Gyógyfürdő H. Gy.“ alatt a lap kiadóhivatal utján lehet.

Alapítattott 1820.

Fanda Ágoston és Zimmer Péter utóda

Zimmer Ferenc

halmagykereskedő, esász. és kir. udvari szállító

Budapest

Telefon: József 48-94. Sürgőnycim: Zimmer halászmmster Budapes

DREHER ANTAL SERFŐZDEI R.-T.

BUDAPEST-KŐBÁNYÁN.

Városi iroda: VIII., József-utca 36.

Saját palack-töltés

Ajánlja kitűnő minőségű ászok-, király-, márcziusi-, kivittell márcziusi-, korona- (à la pilseni), maláta-, bajor-, dupla márcziusi- és bak-sörét.

Különlegesség: dupla maláta kősör, kőkorsókban.
Nagyobb sörmenyiséget saját jégkocsijaiban szállít.

ELSŐ MAGYAR RÉSZVÉNY-SERFŐZŐDE

Budapest-Kőbánya.

Fennáll:

1854 óta

A legújabb technikai berendezésekkel
felszerelt serfőzde évi gyártó képessége **1.000.000 hl.**

Hordósörrendelés Budapestre: VIII., Esterházy-u. 6. Telefon József 4-29. Angyalföldi Jégverem: Telefon 115-85. Budai jégverem: Telefon 43-40. Vidékre X. Külsőjászberényi-út 11. Telefon: József 56-36 és József 56-38 Palacksörrendelés Budapestre és vidékre X. Külső Jászberényi-út 11. szám. Telefon: József 56-37. Budapestre a városi sórraktarakban is.

Beled községben (Sopronmegye), a főutcában levő modernül épült saját házatam szán-dekozom haláleset és öregség miatt örök árban eladni, legvégső esetben berbe adni.

Házamban 25 év óta

szálloda, kávéház, vendéglő
és mézszáros üzletet vezetek.

Feltételek megtudhatók a tulajdonosnál.

Esetleg privátnak is eladó berendezés nélkül.

OBLATT MIKSA központi szálloda tulajdonosa **BELED.**

